

Република България
Министерство на транспорта и съобщенията

Главна дирекция
ГРАЖДАНСКА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНА АДМИНИСТРАЦИЯ

ОДОБРЯВАМ:

Anelia
Georgieva
Marinova

Digitally signed by
Anelia Georgieva
Marinova
Date: 2025.03.10
15:16:28 +02'00'

Министерство на
транспорта и
съобщенията - Главна
дирекция "Гражданска
въздухоплавателна
администрация" рег.
№ 45-08-15/10.03.2025 г.
- TLP - G

АНЕЛИЯ МАРИНОВА
ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА ГД ГВА

ГОДИШЕН ПРЕГЛЕД НА БЕЗОПАСНОСТТА В ГРАЖДАНСКОТО ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2021 Г.

София, 2025 г.

Съдържание

Въведение.....	4
1. Статистически данни за обслужените ВС през 2021 г.....	4
2. Обобщен преглед на докладваните събития в гражданското въздухоплаване за 2021 г. .	7
2.1. Брой доклади за събития и брой докладвани събития.....	7
2.2. Класификация на докладваните събития	7
2.3. Преглед на докладваните събития.....	11
2.3.1. Събития в категория CFIT	11
2.3.2. Събития в категория MAC	11
2.3.3. Събития в категория LOC-I.....	12
2.3.4. Събития в категория RI	12
2.3.5. Събития в категория LOC-I.....	13
2.3.6. Събития в категория RE	13
2.3.7. Събития в категория ARC	13
2.3.8. Събития в категория ATM: ATM/CNS.....	13
2.3.9. Събития в категория NAV	14
2.3.10. Събития в категория ADRM	15
2.3.11. Събития в категория RAMP	16
2.3.12. Събития в категория FUEL	17
2.3.13. Събития в категория GCOL.....	18
2.3.14. Събития в категория BIRD	19
2.3.15. Събития в категория WILD	22
2.3.16. Събития в категория SCF-NP	23
2.3.17. Събития в категория SCF-PP.....	24
2.3.18. Събития в категория SEC	25
2.3.19. Събития в категория MED.....	27
3. Заключение.....	27
3.1. Категории събития с висок риск по ИКАО	27
3.2. Летателна експлоатация	28
3.3. Летателна годност на граждански ВС.....	28
3.4. Аеронавигационно обслужване	28
3.5. Летищно и наземно обслужване	29
4. Препоръки	29

4.1.	Летателна експлоатация	29
4.2.	Летателна годност на граждански ВС	29
4.3.	Аеронавигационно обслужване	30
4.4.	Летищно и наземно обслужване	30
4.5.	Авиационна сигурност.....	30
	Списък на съкращенията.....	30
	Използвани източници	32

Въведение

Настоящият Годишен преглед на безопасността в гражданското въздухоплаване на Република България за 2021 г. е изготвен от Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД ГВА) в изпълнение на чл. 13, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 година за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване и в съответствие с изискванията на чл. 25 във връзка с чл. 18 на Наредба № 376/2021 г. за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване.

Годишният преглед на безопасността включва:

1. Статистически данни за обслужените от Държавно предприятие „Ръководство въздушно движение“ (ДП РВД) ВС през 2021 г.
2. Общ преглед на безопасността и преглед по категории и класове събития с включена обобщена информация за видовете събития и друга свързана с безопасността информация, докладвана чрез националните системи за задължително и доброволно докладване на Република България. Последните са определени в Наредба 376/2021 година за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване и се отнасят до задължително докладване (чл. 8) и доброволно докладване (чл. 10).
3. Тенденциите, наблюдавани по отношение на безопасността;
4. Информация за предприетите действия във връзка с безопасността;
5. Заключение;
6. Препоръки.

За Годишния преглед са използвани доклади за събития в гражданското въздухоплаване, докладвани в Европейския портал за докладване на събития „Aviation Safety Reporting“ (активен 24/7/365 и свободно достъпен на адрес <https://e2.aviationreporting.eu/reporting>) и данни от мониторинговите доклади за състоянието на безопасността през 2022 г., изготвени от въздухоплавателните организации със системи за управление на безопасността (СУБ) [3]. Всяко от тези събития е проверено, анализирано и класифицирано по степен на риска, и не съдържа лични данни по смисъла на чл. 13 от Регламент (ЕС) № 376/2014. Годишният преглед на безопасността също не съдържа лични данни.

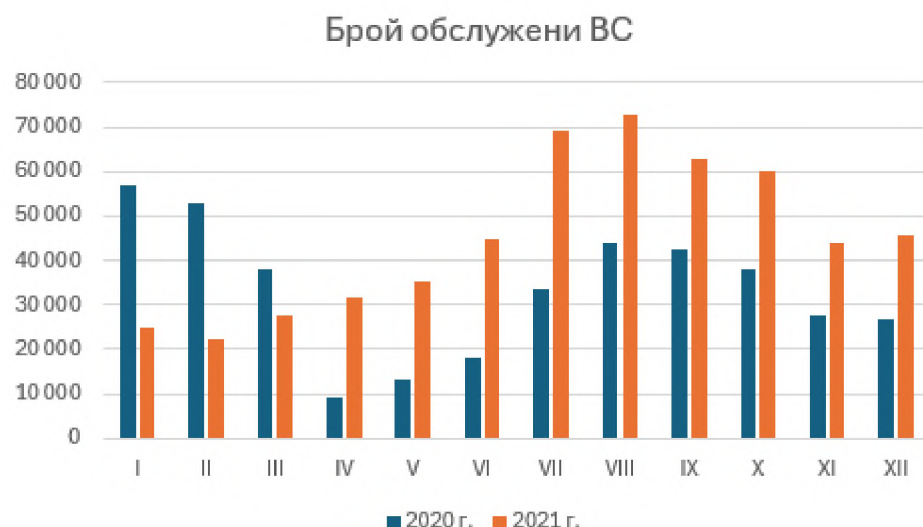
1. Статистически данни за обслужените ВС през 2021 г.

По данни от ДП РВД през 2021 г. са обслужени общо 540 814 ВС, което е с 35.1 % повече спрямо 2020 г., когато са обслужени 400 421 бр. ВС. Разпределението на бройките по месеци е представено в Таблица 1.

Таблица 1. Брой обслужени ВС

Год./месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ОБЩО
2020 г.	57 097	52 940	38 140	9 115	13 113	17 914	33 702	43 925	42 311	37 918	27 440	26 806	400 421
2021 г.	25113	22032	27730	31748	35349	44659	69157	72831	62989	59959	43786	45461	540814
21/20 Δ, %	-56	-58.4	-27.3	+248	+169.6	+149.3	+105.2	+65.8	+48.9	+58	+59.6	+69.6	+35.1

През първите три месеца на 2021 г. се отчита намаление на броя на обслужените ВС спрямо същия период на 2020 г. намалението е средно с -47 %. След това се наблюдава плавно нарастване на обслужения трафик. Най-голямо увеличение се наблюдава през летния период (юни, юли и август 2021 г.). Графиката е показана на Фиг. 1.

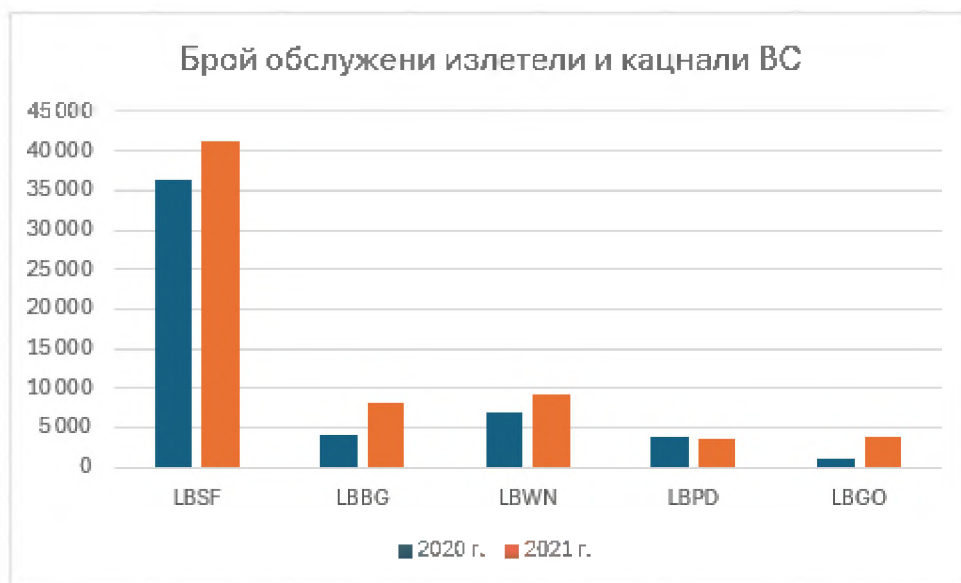
Фиг. 1.

Данни за общия брой на обслужените излетели и кацнали ВС за 2021 г. и процентното разпределение по летища (LBSF, LBBG, LBWN, LBPD, LBGO) са представени в Таблица 2.

Що се отнася до общия брой на обслужените излетели и кацнали ВС за 2021 г. на петте международните летища в Р България, наблюдава се увеличение от приблизително 26 % в сравнение с 2020 г. Спрямо 2020 г., през 2021 г. най-голямо увеличение на броя обслужени ВС е регистрирано на LBGO (262 %), следвано от LBBG (98 %) и LBWN (33 %). За LBSF нарастването е с 13 %. За LBPD се отчита намаление с около 7 % на обслужения излитащ и кацаш трафик.

Таблица 2. Брой обслужени излетели и кацнали ВС

Летище	2020 г.	2021 г.	Δ,%	Разпределение,%
LBSF	36 400	41 162	+13.1	62.34
LBBG	4 162	8 232	+97.8	12.47
LBWN	6 990	9 274	+32.7	14.04
LBPD	3 902	3 612	-7.4	5.47
LBGO	1 035	3 751	+262.4	5.68
ОБЩО	52 489	66 031	+25.8	100

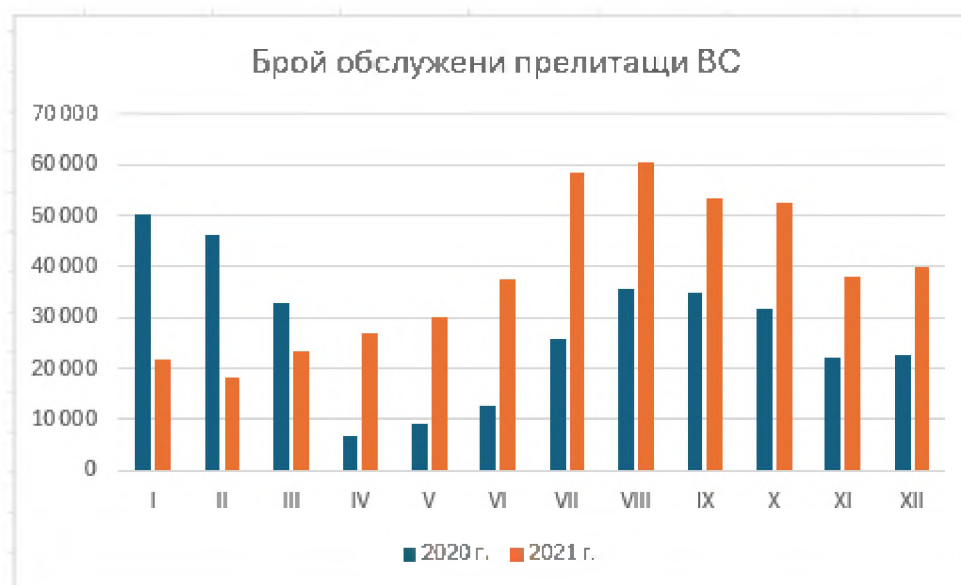

Фиг. 2.

По отношение на общия брой на обслужените прелитаци ВС през 2021 г. е регистрирано увеличение с приблизително 39 % на общия брой обслужени прелитаци ВС спрямо 2020 г. (Таблица 3, Фиг. 3).

Таблица 3. Обслужени прелитаци ВС

Год./месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ОБЩО
2020 г.	50 171	46 334	33 040	6 979	9 154	12 837	25 579	35 508	34 657	31 836	22 118	22 744	330 957
2021 г.	21 601	18 373	23 513	26 832	29 950	37 431	58 363	60 648	53 237	52 500	37 878	39 826	460 152
21/20 Δ, %	-56.9	-60.35	-28.8	+284.5	+227.2	+192	+128.2	+70.8	+53.6	+64.9	+71.3	+75	+39

Фиг. 3.

2. Обобщен преглед на докладваните събития в гражданското въздухоплаване за 2021 г.

2.1. Брой доклади за събития и брой докладвани събития

През 2021 г. чрез Европейския портал <https://e2.aviationreporting.eu/> към българската база данни за събития са подадени общо 1380 бр. доклади за събития в гражданското въздухоплаване с участието на български въздухоплавателни средства (ВС) в България и в чужбина и с участието на чуждестранни ВС в българското въздушното пространство и прилежащите му териториални води. За сравнение, през предходната 2020 г. са подадени общо 1438 бр. доклади за събития. От тях са идентифицирани съответно 1314 бр. събития за 2021 г. и 1471 бр. събития за 2020 г.

В Таблица 4 и на Фигура 4 са представени данните за десетгодишен период (2011-2021 г.) за броя подадени от организациите доклади за събития към българската база данни чрез <https://e2.aviationreporting.eu>. През периода 2019-2021 г. се наблюдава тенденция за достигане на плато, предвид епидемията от Covid-19 и пост Covid -19 периода.

Таблица 4. Брой доклади за събития, регистрирани в българската база данни на <https://e2.aviationreporting.eu> за периода 2011-2021 г.

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Брой	257	272	318	415	398	557	585	730	1261	1438	1380

Фиг. 4.

2.2. Класификация на докладваните събития

В Таблица 5 е представена обобщена информация за събитията, реализирани за периода 2018-2021 г. по клас на събитието. За 2021 г. са обобщени данните за събития, докладвани към българската база данни и данни от Европейския централен регистър за събития, реализирани с чуждестранни ВС във FIR-SOF и недокладвани към българската база данни.

Таблица 5. Брой събития по години и класове за периода 2018-2021 г.

Година/ Брой събития – общ и по класове	2018 ¹	2019 ²	2020	2021
Общ брой събития	730	1261	1471	1314
Брой ав. произшествия (АП)	7	5	5	1
Брой сериозни инциденти (СИ)	7	4	6	3
Брой инциденти (И)	330	498	128	374
Брой събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ)	323	726	836	192
Брой събития без въздействие върху безопасността (БВ)	-	0	310	382
Брой събития клас „Наблюдение“	3	0	186	362
Брой събития в неопределен клас (Н)	63	28	0	0

В Таблица 6 са представени данни за събитията, реализирани през 2020 г. и 2021 г. по категории събития, като брой в абсолютна стойност и като процентен дял на събитията във всяка от категориите спрямо общия брой за съответната календарна година. В таблицата са включени и данни за относителната промяна Δ в % (увеличение със знак „+“ или намаление със знак „-“) на дела на събитията във всяка от категориите спрямо предходната година.

Таблица 6. Брой и дял на събитията по категории за 2020 - 2021 г.

Бр. събития годишно, по категории, дял в % на събитията в дадена категория спрямо общия и динамика Δ		2020 г.	2021 г.
Общ брой		1471	1314
ATM: ATM/CNS	Брой	362	398
	Дял, %	25.17	30.29
	Δ , %	+0.10	+9.47
BIRD: Birdstrike	Брой	110	176
	Дял, %	8.28	13.39
	Δ , %	-40.55	+46.15
	Брой	97	98

¹ По данни от НБРПВВЖТ - https://www.mtc.government.bg/sites/default/files/doclad-konferencia_2019_vk_17_04_2019.pdf

² По данни от НБРПВВЖТ - https://www.mtc.government.bg/sites/default/files/safety_report_2019p.pdf

SCF-NP: System/Component failure or malfunction [non-powerplant]	Дял, %	7.51	7.45
	Δ, %	-20.49	+1.02
MED: Medical	Брой	55	65
	Дял, %	4.26	4.98
	Δ, %	-49.07	+18.18
ADRM: Aerodrome	Брой	14	48
	Дял, %	1.08	3.65
	Δ, %	-65.00	+109.68
RAMP: Ground Handling	Брой	15	30
	Дял, %	0.11	2.36
	-86.79	-63.16	+66.67
SEC: Security related	Брой	158	307
	Дял, %	12.26	23.36
	Δ, %	-92	+139.84
CFIT: Controlled flight into terrain	Брой	1	1
	Дял, %	0.08	0.07
	Δ, %	+100	0
MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions	Брой	11	10
	Дял, %	0.85	0.76
	Δ, %	-59.25	-9.52
WSTRW: Windshear or thunderstorm	Брой	13	14
	Дял, %	1.00	1.06
	Δ, %	-48.00	+7.69
WILD: Collision Wildlife	Брой	9	22
	Дял, %	0.61	1.67
	Δ, %	-44.44	+120
SCF-PP: powerplant failure or malfunction	Брой	15	39
	Дял, %	1.16	2.97
	Δ, %	+193.75	+88.89
RI: Runway incursion - vehicle, aircraft or person	Брой	3	5
	Дял, %	0.23	0.30
	Δ, %	-76.92	+66.67
NAV: Navigation error	Брой	8	26

	Дял, %	0.62	1.98
	Δ, %	-33.33	+225
<i>F-NI: Fire/smoke (non-impact)</i>	Брой	2	4
	Дял, %	0.15	0.30
	Δ, %	-71.83	+100.00
<i>TURB: Turbulence encounter</i>	Брой	3	3
	Дял, %	0.23	0.23
	Δ, %	-50.00	0
<i>ARC: Abnormal runway contact</i>	Брой	0	1
	Дял, %	0	0.07
	Δ, %	-100	+100
<i>FUEL: Fuel related</i>	Брой	4	6
	Дял, %	0.54	0.52
	Δ, %	+40.00	-42.86
<i>LOC-I: Loss of control - inflight</i>	Брой	1	1
	Дял, %	0.08	0
	Δ, %	-66.67	-100
<i>RE: Runway excursion</i>	Брой	2	0
	Дял, %	0.15	0
	Δ, %	-33.33	-100
<i>GCOL: Ground Collision</i>	Брой	9	9
	Дял, %	0.61	0.68
	Δ, %	+127.27	0
<i>LALT: Low altitude operations</i>	Брой	2	0
	Дял, %	0.15	0
	Δ, %	0	-200.00
<i>OTHR: Other</i>	Брой	81	39
	Дял, %	6.28	2.97
	Δ, %	-69.32	-70.00

Легенда:

- Категория събития с висок риск според ИКАО

2.3. Преглед на докладваните събития

Този раздел обхваща преглед на събитията по домейни, категории и класове, като първо са разгледани и анализирани събитията, попадащи в петте наблюдавани от ICAO категории събития с висок риск, а именно:

- Категория CFIT (*Controlled Flight Into Terrain*);
- Категория MAC (*Mid-air Collision*);
- Категория RI (*Runway Incursion*);
- Категория LOC-I (*Loss of control – in flight*);
- Категория RE (*Runway Excursion*).

В горепосочените пет категории с висок риск през 2021 г. са реализирани:

- Общо 1 бр. авиационно произшествие (в категория CFIT).
- Няма сериозни инциденти;
- Общо 14 бр. инциденти;
- Няма събития без въздействие върху полета (НИ);
- Общо 2 бр. събития без въздействие върху безопасността (БВ).

2.3.1. Събития в категория CFIT

В категория CFIT за 2021 г. има 1 бр. авиационно произшествие и 1 бр. събитие без въздействие върху безопасността (докладван предполагаем контакт с лампа по ПИК). Няма сериозни инциденти.

2.3.2. Събития в категория MAC

За 2021 г. в българската база данни са докладвани общо 10 бр. събития в категория MAC. Статистическите данни са представени в Таблица 7.

Таблица 7.

Категория: MAC	Общ брой събития в кат. MAC	Бр. събития по класове			
Година		Сериозни инциденти (СИ)	Инциденти (И)	Събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ):	Събития без въздействие (БВ) върху безопасността
2020	11	2	4	0	5
2021	10	0	9	0	1
21/20 Δ, %	-9.52	-200	+76.92	0	-133
Дял от общия бр. събития за 2021 г., %	0.76	0	0.68	0	0.07

Дял от общия бр. събития в кат. MAC за 2021 г., %	0	90	0	10
---	---	----	---	----

Събитията в категория MAC за 2021 г. са, както следва:

- Инциденти (И): 9 бр., от които
 - 2 бр. TCAS-RA и 1 бр. TA/RA, и трите реализирани с участието на ВС с българска регистрация извън FIR-SOF;
 - 1 бр. нарушение на въздушното пространство от неизвестно ВС, довело до нарушение на минимумите за сепарация;
 - 5 бр. SMI във FIR-SOF;
 - 1 бр. отклонение на ВС от разрешена височина по КВД
- Събития без въздействие (БВ) върху безопасността: 1 бр.

2.3.3. Събития в категория LOC-I

През 2021 г. е реализиран 1 бр. събитие – сериозен инцидент в категория LOC-I. За сравнение, през 2020 г. е реализиран 1 бр. събитие – произшествие.

2.3.4. Събития в категория RI

През 2021 г. са докладвани общо 5 бр. събития в категория RI. За сравнение, през 2020 г. са докладвани общо 3 бр. събития, т. е. увеличението е с 50 %. Статистическите данни са представени в Таблица 8.

Таблица 8.

Категория: RI	Общ брой събития	Бр. събития по класове		
Година		Инциденти (И)	Събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ):	Събития без въздействие (БВ) върху безопасността
2020	3	0	0	3
2021	5	4	0	0
21/20 Δ, %	+50	+200	0	-200
Дял от общия бр. събития за 2021 г., %	0.30	0.30	0	0
Дял от общия бр. събития в кат. RI за 2021 г., %		100	0	0

Класификацията на събитията в тази категория, докладвани през 2021 г. е, както следва:

- Инциденти (И): 4 бр., от които:
 - 3 бр. нерегламентирани навлизания в ПИК, 2 бр. от които извън FIR-SOF с участието на ВС с българска регистрация;

- 1 бр. нерегламентирано навлизане на пътник на писта за рулиране.

2.3.5. Събития в категория LOC-I

През 2021 г. има 1 бр. събитие в тази категория. За сравнение, през 2020 г. в тази категория има също 1 бр. събитие.

2.3.6. Събития в категория RE

През 2021 г. няма докладвани събития в категория RE (излизане от ПИК), докато през 2020 г. има 2 бр. събития в тази категория.

2.3.7. Събития в категория ARC

През 2021 г. и през 2020 г. има реализирани по 1 бр. събитие в категория ARC (Abnormal Runway Contact). Събитието от 2021 г. е произшествие, а това от 2020 г. е сериозен инцидент.

2.3.8. Събития в категория ATM: ATM/CNS

Броят на реализираните и докладвани събития в категория ATM/CNS за 2021 г. е 398 бр. събития, което е с 3.47 % по-малко в сравнение с 2020 г. Тези събития представляват 16.59 % от общия брой докладвани събития за 2022 г. Класификацията им е представена в Таблица 9.

От събитията в категория ATM за 2021 г.:

- Няма произшествия;
- 1 бр. сериозен инцидент, свързан с невъзможност за предоставяне на безопасно обслужване за управление на въздушното движение от ДП РВД поради отказ на основно електрозахранване в техническа и оперативна зала на РЦ за ОВД - София;
- Инцидентите в категория ATM/CNS за 2021 г. са 15 бр., които формират 3.75 % от общия брой събития в категорията:
 - 13 бр. инциденти са свързани с продължителна загуба на радиокомуникация с ВС;
 - 1 бр. излитане без разрешение от ръководителя на полети;
 - 1 бр. отклонение на ВС от приложимите разпоредби за УВД - нарушаване на въздушното пространство, включително неразрешено навлизане в КВП и не осъществяване на радиокомуникация с органите за ОВД.
- Специфичните (технически) събития при предоставянето на ОВД за 2021 г. са 328 бр. и формират 82.41 % от общия брой събития в категорията.
- Събития в категория ATM без принос на органите за ОВД, от които:
 - ✓ Отклонение на въздухоплавателното средство от разрешение (или инструкция) по КВД – 8 бр., при 6 бр. за 2021 г.
 - ✓ Отклонение на въздухоплавателното средство от приложимите разпоредби за управление на въздушното движение (УВД) – 68 бр., при 67 бр. за 2020 г.
 - ✓ Събития, свързани с объркване на позивните – 1 бр., при 1 бр. за 2020 г.
 - ✓ Откази на навигационното обслужване – 0 бр. за 2021 г.
 - ✓ Общо 15 бр. събития (при 10 бр. за 2020 г.), свързани с превишаване на секторните капацитети или неблагоприятни метеорологични условия. При 1 бр. от докладите е декларирано усещане за претоварване на ръководителя на

полети в резултат на превишаване на капацитета. Не са установени случаи, в които превишението на декларираните стойности на секторните капацитети да е довело до авиационни събития.

Таблица 9.

Категория: ATM: ATM/CNS	Общ брой събития	Бр. събития по класове				
Година		Произшествия (АП)	Сериозни инциденти (СИ)	Инциденти (И)	Събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ):	Събития без въздействие (БВ) върху безопасността
2020	362	0	0	1	16	42
2021	398	0	1	15	4	378
21/20 Δ, %	+9.47	0	+200	+175	-120	+160
Дял от общия бр. събития за 2021 г., %	30.29	0	0.07	1.14	0.30	28.77
Дял от общия бр. събития в кат. ATM за 2021 г., %		0	0.25	3.75	1.00	94.97

- ✓ Специфични събития при УВД/АНО, регистрирани от ДП РВД:
 - ✓ Пълна невъзможност за предоставяне на УВД – 1 бр.;
 - ✓ Частична невъзможност за предоставяне на безопасно УВД – няма;
 - ✓ Докладвани 328 бр. специфични събития при УВД за 2021 г. без въздействие върху безопасността.

2.3.9. Събития в категория NAV

По отношение на броя на реализираните и докладвани събития в категория NAV за 2021 година се отчита малко над три пъти увеличение спрямо 2020 г. Статистическите данни са представени в Таблица 10.

От събитията в категория NAV за 2021 г. са реализирани:

- 1 бр. инцидент, свързан с навлизане на ВС в опасна зона (полигон за борба с градушките);
- 1 бр. събитие имащо отношение към безопасността без да е инцидент;
- 24 бр. събития без въздействие върху безопасността.

Таблица 10.

Категория: NAV	Общ брой събития	Бр. събития по класове		
Година		Инциденти (И)	Събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ):	Събития без въздействие (БВ) върху безопасността
2020	8	0	0	8
2021	26	1	1	24
21/20 Δ, %	+105.88	+200	+200	+100
Дял от общия бр. събития за 2021 г., %	1.98	0.07	0.07	1.82
Дял от общия бр. събития в кат. NAV за 2021 г., %		3.84	3.84	92.31

2.3.10. Събития в категория ADRM

Броят на реализираните и докладвани събития в категория ADRM за 2021 г. е 48 бр., при 14 бр. за 2020 г., което представлява над 100 % увеличение. Статистическите данни са представени в Таблица 11.

- 13 бр. от събитията се отнасят до проблеми със светотехническата система (без въздействие върху безопасността и клас „наблюдение“);
- 5 бр., свързани с нефункционираща светлинна маркировка
- 4 бр., свързани с разливи на масло/хидравлична течност/противообледенителна течност (БВ);
- 4 бр. FOD, от които 1 бр. инцидент (множество FOD в близост до стоянка и рулиращо ВС към стоянката) и 3 бр. БВ;
- 2 бр., свързани с неокосена висока трева на перона (БВ);
- 1 бр. самозадвижване на стълба в условията на вятър (НИ)
- 1 бр. пропадане на настилка на LBSF.

През 2021 г. няма произшествия и сериозни инциденти в тази категория. Броя на инцидентите е увеличен от 1 бр. на 2 бр. спрямо 2020 г., но като цяло е относително малък. Броят на реализираните събития без въздействие върху полета (НИ) е намален с близо 30 % и формира 12.5 % от събитията в категорията. Малко под половината от събитията в тази категория са без въздействие върху безопасността.

Таблица 11.

Категория: ADRM	Общ брой събития в катег. ADRM	Бр. събития по класове					
Година		Произшествия (АП):	Сериозни инциденти (СИ)	Инциденти (И)	Събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ):	Събития без въздействие (БВ) върху безопасността	Събития клас „Наблюдение“
2020	14	0	0	0	8	6	0
2021	48	0	0	1	6	18	22
21/20 Δ, %	+109.68	0	0	+200	-28.57	+100	+200
Дял от общия бр. събития за 2021 г., %	3.65	0	0	0.07	0.45	1.37	1.67
Дял от общия бр. събития в кат. ADRM за 2021 г., %		0	0	2.08	12.5	37.5	45.83

2.3.11. Събития в категория RAMP

Броят на реализираните и докладвани събития в категория RAMP за 2022 г. е 32 бр., при 15 бр. за 2020 г. Отчитаното нарастване е 72.34 %.

През 2021 г. в тази категория няма реализирани произшествия и сериозни инциденти, докато през 2020 г. има реализиран 1 бр. сериозен инцидент.

Делът на инцидентите в тази категория за 2021 г. е 19 бр., при 9 бр. за 2020 г. От тях:

- 8 бр. нанесени щети на ВС при наземно обслужване;
- 1 бр. нараняване на член на персонала при наземно обслужване;
- 1 бр. нараняване на пътник, който пада от пътническата стълба при слизване от ВС;
- 1 бр. отворена врата на багажен отсек;
- 1 бр. прекъснато рулиране поради наземно препятствие (багажна количка);
- 2 бр. повреди на влекач;
- 1 бр. преминаване на електрокар пред рулиращо ВС.

От 1 бр. за 2020 г. на 3 бр. за 2021 г. е увеличен броят на събитията, имащи отношение към безопасността без да са инциденти.

Броят на събитията без въздействие върху безопасността е увеличен от 4 бр. през 2020 г. на 8 бр. през 2021 г. За 2021 г. има и 3 бр. събития с клас „Наблюдение“ в тази категория.

Класификацията на събитията в тази категория е представена в Таблица 12.

Таблица 12.

Категория: RAMP	Общ брой събития в катег. RAMP	Бр. събития по класове			
Година		Сериозни инциденти (СИ)	Инциденти (И)	Събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ):	Събития без въздействие (БВ) върху безопасността
2020	15	1	9	1	4
2021	30	0	16	3	8
21/20 Δ, %	+66.67	-100	+56.25	+100	+66.67
Дял от общия бр. събития за 2021 г., %	2.28	0	0.68	0.23	0.61
Дял от общия бр. събития в кат. RAMP за 2021 г., %		0	53.33	9.38	25

2.3.12. Събития в категория FUEL

За 2021 г. в категория FUEL са реализирани и докладвани общо 4 бр. събития, при 6 бр. за 2020 г. Отчетеното намаление е 40 %. 2 бр. от тях са инциденти (изтичане на гориво от втори двигател и приоритетно кацане поради недостатъчно гориво за още един втори кръг). От останалите 2 бр. събития 1 бр. е без въздействие върху полета и 1 бр. е без въздействие върху безопасността.

Статистическите данни са представени в Таблица 13.

Таблица 13.

Категория: FUEL	Общ брой събития в катег. FUEL	Бр. събития по класове			
Година		Инциденти (И)	Събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ):	Събития без въздействие (БВ) върху безопасността	Събития клас „Наблюдение“
2020	6	3	0	3	0
2021	4	2	1	1	0
21/20 Δ, %	-40	-40	+200	-100	0
Дял от общия бр. събития за 2021 г., %	0.52	0.15	0.07	0.07	0
Дял от общия бр. събития в кат. FUEL за 2021 г., %		50	25	25	0

2.3.13. Събития в категория GCOL

За 2021 г. в категория GCOL са реализирани общо 9 бр. събития (Таблица 14), от които 6 бр. инциденти и 3 бр. събития без въздействие върху безопасността. Няма произшествия и сериозни инциденти. За сравнение, през 2020 г. са реализирани също общо 9 бр. събития в тази категория. За 2021 г. делът на събитията в тази категория формира 0.33 % от общия брой събития за годината. Инцидентите формират най-голям дял от събитията в тази категория (72.73 %).

✓ Инциденти за 2021 г.

- 4 бр. инциденти с наземно транспортно средство пресичащо пътя на рулиращо ВС;
- 1 бр. сблъсък на електрокар за багаж с полукрилото на ВС, нанесени щети на боята на ВС;
- 1 бр. сблъсък на рулиращо ВС с паркирано ВС, при което самолетът е закачил с крило друг самолет в затворената част на перона.

Таблица 14.

Категория: GCOL	Общ брой събития	Бр. събития по класове			
Година	в катег. GCOL	Инциденти (И)	Събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ):	Събития без въздействие (БВ) върху безопасността	Събития клас „Наблюдение“
2020	9	4	1	4	0
2021	9	6	0	3	0
22/21 Δ, %	0	+40	-100	-28.57	0
Дял от общия бр. събития за 2021 г., %	0.68	0.45	0	0.23	0
Дял на събитията в кат. GCOL за 2021 г. по класове		44.44	0	3.33	0

2.3.14. Събития в категория BIRD

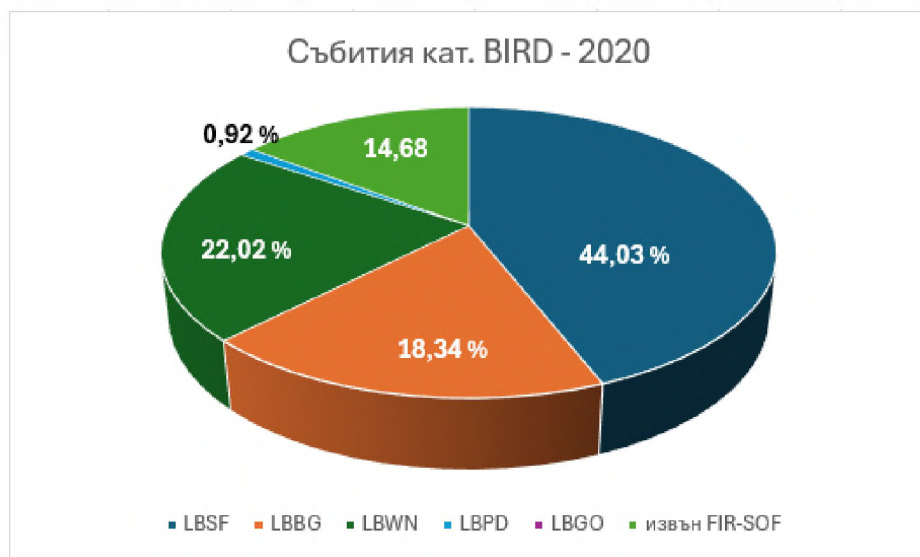
По отношение на събитията в категория BIRD съгласно посочените в Таблица 15 обобщени статистически данни, се наблюдава следното:

- ✓ За 2021 г. се отчита близо 50 % увеличение на броя на събитията в категория BIRD спрямо този за 2020 г.
- ✓ Докладвани са общо 176 бр. събития в категория BIRD за 2021 г., което представлява 13.39 % от общия брой докладвани събития за годината. За сравнение, за 2020 г. са докладвани общо 110 бр., които са 8.37 % от общия брой докладвани събития за тази година.
- ✓ През 2021 г. и 2020 г. няма произшествия, сериозни и значителни инциденти в категория BIRD.
- ✓ За 2021 г. е увеличен броя на инцидентите спрямо 2020 г. – от 2 бр. на 5 бр.
- ✓ И за двете години се запазва тенденцията за най-голям дял на събитията в категория BIRD, реализирани на Летище София (LBSF), следван от Летище Варна (LBWN) и Летище Бургас (LBBG) а най-малко са на Летище Пловдив (LBPD) и Летище Горна Оряховица (LBGO). Тези данни са илюстрирани графично на Фиг. 5 и на Фиг. 6.

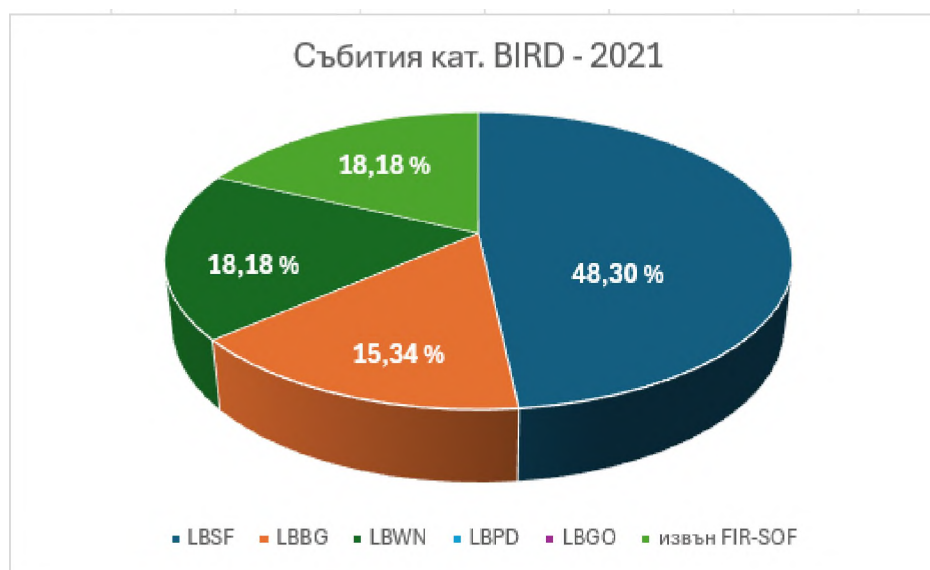
Таблица 15.

Категория: BIRD	Година:	Общо:	Бр. събития по локации – общо и по класове					
			LBSF	LBBG	LBWN	LBPД	LBGO	Извън FIR- SOF
Общ брой събития	2020	110	48	21	24	1	0	16
	2021	176	85	27	32	0	0	32
	21/20 Δ, %	+46.15	+55.63	+25.00	+28.57	-100	0	+66.67
	2020	Дял в кат. BIRD по локации, %	44.03	19.09	22.02	0.92	0	14.68
	2021		48.30	15.34	18.18	0	0	18.18
Бр. инциденти (И)	2020	8	2	1	4	1	0	0
	2021	11	5	4	1	0	0	1
	21/20 Δ, %	+31.58	+85.71	+120	-120	-200	0	+200
Дял на И спрямо общия бр. събития в категорията, %	2020	7.27	4.16	0.91	20	100	0	0
	2021	6.25	2.84	2.27	0.57	0	0	0.57
	21/20 Δ, %	-15.09	-37.71	+200	-188.92	-200	0	+200
Бр. събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ)	2020	1	1	0	0	0	0	0
	2021	121	67	19	23	0	0	12
	21/20 Δ, %	+196.72	+194.12	+200	+200	0	0	+200
	2020	101	45	20	20	0	0	16

Бр. събития без въздействие (БВ) върху безопасността	2021	40	11	6	8	0	0	15
	21/20 Δ, %	-86.52	-121.43	-107.69	-85.71	0	0	-6.45
Бр. събития клас „Наблюдение“ (Н)	2020	0	0	0	0	0	0	0
	2021	2	2	0	0	0	0	0
	21/20 Δ, %	+200	+200	0	0	0	0	0

Фиг. 5

Фиг. 6

2.3.15. Събития в категория WILD

По отношение на събитията в категория WILD съгласно посочените в Таблица 16 обобщени статистически данни от портала Essairs се наблюдава следното:

- ✓ Реализираните събития в тази категория и за двете години предимно без въздействие (БВ) върху безопасността. Няма инциденти в тази категория.
- ✓ За 2021 г. се наблюдава увеличение с 83.87 % като цяло на броя събития в тази категория спрямо предходната година. Същата тенденция е валидна за LBSF, LBBG, LBWN и LBGO. Само на LBDP събитията намаляват – от 3 бр. за 2020 г. на 1 бр. за 2021 г.
- ✓ Над половината от събитията са реализирани на LBGO, където са наблюдавани и прогонвани сърни и кучета в близост до летателното поле. Увеличението е значително – от 3 бр. за 2020 г. на 13 бр. за 2021 г.

Таблица 16.

Категория: WILD	Година:	Общо:	Бр. събития по локации – общо и по класове				
			LBSF	LBBG	LBWN	LBDP	LBGO
Общ брой събития	2020	9	3	0	0	3	3
	2021	22	10	1	3	1	13
	21/20 Δ, %	+83.87	+107.7	+200	+200	-100	+125
	Дял в кат. WILD от общия бр., %	2020	0.61	0.20	0	0.20	0.20
		2021	1.67	0.07	0.23	0.07	0.99
Бр. инциденти	2020	0	0	0	0	0	0
	2021	0	0	0	0	0	0
Бр. събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ)	2020	3	0	0	0	0	3
	2021	7	1	0	1	0	5
	21/20 Δ, %	+80	+200	0	+200	0	+50
Бр. събития без въздействие (БВ) върху безопасността	2020	6	3	0	0	3	0
	2021	14	8	1	3	0	8

	21/20 Δ, %	+80	+90	+200	+200	-200	+200
Бр. събития клас „Наблюдение“ (Н)	2020	0	0	0	0	0	0
	2021	1	1	0	0	0	0
	21/20 Δ, %	+200	+200	0	0	0	0

2.3.16. Събития в категория SCF-NP

По отношение на събитията в категория SCF-NP съгласно посочените в Таблица 17 обобщени статистически данни се наблюдава следното:

- ✓ През 2021 г. са докладвани общо 98 бр. събития, представляващи 7.45 % от общия брой събития за годината. За сравнение, през 2020 г. са докладвани 97 бр.
- ✓ В тази категория за 2021 г. няма реализирани произшествия, сериозни инциденти и събития с клас „Наблюдение“;
- ✓ Инцидентите за 2021 г. в тази категория са 64 бр., което е 65.30 % от събитията в тази категория и 4.87 % от общия брой събития за годината. Например:
 - 6 бр. хидравлични проблеми;
 - 2 бр. изтичане на хидравлична течност от колесник;
 - 1 бр. неизправност на спирачна система;
 - 1 бр. счупена високочестотна антена;
 - 1 бр. отказ на TAWS система;
 - 4 бр. проблеми с клапи;
 - 1 бр. отказ на транспондер;
 - 2 бр. проблеми с електрическата система на борда;
 - 7 бр. проблеми с колесник, от тях 2 бр. спукана гума;
 - 2 бр. откази на навигационна система;
 - 5 бр. проблем с херметизацията на ВС;
 - 1 бр. несъответствие на показанието на индикатора за въздушна скорост;
 - 1 бр. проблем с метеорадар;
 - 1 бр. технически проблеми довели до загуба на радиокомуникация с ВС;
 - 2 бр. проблеми със спирачки;
 - 1 бр. спукано стъкло на кабината на ВС;
 - 1 бр. отворен прозорец заради вибрации на ПИК;
 - 20 бр. технически проблеми с неуточнено естество, поради които е прекратено излитането и ВС е върнато на стоянка;
 - 2 бр. повреда на радома;
 - 1 бр. аварийно кацане поради вибрации;
- ✓ За 2021 г. общо 37 бр. от събитията са реализирани с участието на ВС с българска регистрация. От тях 27 бр. са инциденти, а 8 бр. – без въздействие върху полета (НИ), 2 бр. са без въздействие върху безопасността.

Таблица 17.

Категория: SCF-NP	Общ брой събития в катег. SCF-NP	Бр. събития по класове				
Година		Сериозни инциденти (СИ)	Инциденти (И)	Събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ):	Събития без въздействие (БВ) върху безопасността	Събития клас „Наблюдение“
2020	97	0	39	4	54	0
2021	98	0	64	17	17	0
21/20 Δ, %	+1.02	0	+54	+123.81	-104.22	0
Дял от общия бр. за 2021 г.	7.45	0	4.87	1.29	1.29	0
Дял на събитията в катег. SCF- NP за 2021 г. по класове, %		0	65.30	17.35	17.35	0

2.3.17. Събития в категория SCF-PP

По отношение на събитията в категория SCF-PP съгласно посочените в Таблица 18 обобщени статистически данни, се наблюдава следното:

- ✓ През 2021 г. в тази категория са докладвани общо 39 бр. събития (близо 3 % от общия брой събития за годината), което е с близо 88 % повече в сравнение с 2020 г., когато са докладвани 15 бр.
- ✓ За 2021 г. няма произшествия в тази категория, докато за 2020 г. има 1 бр..
- ✓ За 2021 г. и за 2020 г. има реализирани по 1 бр. сериозен инцидент в тази категория. Сериозният инцидент от 2021 г. е с участието на ВС с българска регистрация и се отнася до изключване на двигател по време на полета, деклариране на аварийна ситуация и връщане на летището на излитане.
- ✓ Инцидентите в тази категория формират близо 70 % от броя на събитията. Техният брой за 2021 г. е нараснал малко над 3 пъти % спрямо 2020 г.
- ✓ В сравнение с предходната година през 2021 г. с 50 % е увеличен броят на събитията имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ).

Таблица 18.

Категория: SCF-PP	Общ брой събития в катег. SCF-PP	Бр. събития по класове				
Година		Произшествия (П)	Сериозни инциденти (СИ)	Инциденти (И)	Събития, имащи отношение към безопасността без да са инциденти (НИ):	Събития без въздействие (БВ) върху безопасността
2020	15	1	1	8	4	1
2021	39	0	1	27	9	2
21/20 Δ, %	+88.89	-200	0	+108.57	+76.92	+66.67
Дял от общия бр. за 2021 г.	2.97	0	0.07	2.05	0.68	0.15
Дял от общия бр. за 2021 г. в кат. SCF-PP, %		0	2.56	69.23	23.07	5.12

- ✓ От общия брой събития за 2021 г. в категория SCF-PP 12 бр. (30.76 %) са с ВС с българска регистрация. От тях 4 бр. (33.33 %) са инциденти, както следва:
 - 1 бр. отказ на двигател по време на полета;
 - 1 бр. проблем с двигател по време на полета (неуточнен);
 - 1 бр. събитие, свързано с отказ на двигател при набор на височина вследствие получени вибрации в турбината;
 - 1 бр. прекратено излитане поради проблем с оборотите в единия двигател.
- ✓ 1 бр. събитие, реализирано през 2021 г. с участието на ВС с българска регистрация от авиацията с общо предназначение, свързано със загуба на електрическа мощност и впоследствие отказ на множество системи на ВС, е довело до сериозен инцидент в категория ARC (Abnormal Runway Contact) с повреди при кацането на лопатките на двигателите, на колесник, и на фюзелажа.

2.3.18. Събития в категория SEC

По отношение на събитията в категория SEC съгласно посочените в Таблица 19 статистически данни се наблюдава следното:

- ✓ Общият брой събития в категория SEC за 2021 г. е 307 бр., при 158 бр. за 2020 г. Увеличението е с 64 %. Събитията в тази категория формират 23.36 % от общия брой събития за 2021 г.

- ✓ Броят на инцидентите за 2021 г. в категория SEC е 229 бр., увеличен с 85.36 % спрямо 2020 г., когато инцидентите са били 92 бр. От тях:
 - Инцидентите лазерни атаки през 2021 г. са 226 бр. и формират 98 % от общия брой инциденти в категория SEC за годината.
 - Останалата част от инцидентите в категория SEC са 1 бр. заплахата тип СВУ, 1 бр. свързан с агресивни пътници на борда, които са свалени от ВС и 1 бр. събитие касаещо отвлечен арменски самолет, кацнал на LBWN в нарушение на издаденото му разрешение от арменските власти;
 - По отношение на събитията с лазери през 2021 г. се наблюдава следното:
 - ✓ Като цяло, общият брой събития с лазери (256 бр.) през 2021 г. е увеличен с 63.24 % спрямо броя за предходната година (133 бр.);
 - ✓ Най-голям брой събития с лазери са докладвани за LBSF (195 бр. за 2021 г. и 119 бр. за 2020 г.), следвани от LBBG (33 бр. за 2021 г. и 4 бр. за 2020 г.), LBWN (6 бр. за 2021 г. и 3 бр. за 2020 г.), LBPД (12 бр. за 2021 г. и 4 бр. за 2020 г.) и LBGO (0 бр. за 2021 г. и 0 бр. за 2020 г.); извън LBSR – 10 бр. за 2021 г. и 3 бр. извън LBSR;
- ✓ Броят на събитията с участие на неспазващи правилата пътници през 2021 г. се запазва същия като през 2020 г. – 24 бр.
- ✓ През 2021 г. има 1 бр. събитие, свързани с нерегламентирана намеса от типа електромагнитно смущение на честота, докато за 2020 г. няма такива събития.
- ✓ През 2021 г. има 11 бр. събития, свързани с нерегламентирано навлизане във въздушното пространство на неизвестни ВС.

Таблица 19.

Категория: SEC	Година	Общ брой събития в катег. SEC и по вид	Бр. събития по класове			
			Инциден- ти (И)	Събития, имащи отноше- ние към безо- пасността без да са инциден- ти (НИ):	Събития без въздействие (БВ) върху безопасност- та	Събития клас „Наблю- дение“
Общо	2020	158	92	5	62	0
	2021	307	229	25	52	1
	22/21 Δ, %	+64.09	+85.36	+133.33	-17.54	+200
	Дял от общия бр. за 2021 г. %	23.36	17.43	1.90	3.96	0.07
Лазерни атаки	2020	134	87	5	42	0
	2021	256	226	24	6	0

	Дял от броя събития в кат. SEC за 2021 г., %	+62.56	+88.82	+131.03	-150	0
Неспазващи правилата пътници	2020	24	1	0	23	0
	2021	24	0	0	24	0
	Дял от броя събития в кат. SEC за 2021 г., %	1	0.13	0.13	5.55	0
Intruder Alerts	2020	0	0	0	0	0
	2021	11	0	0	11	0
	Дял от броя събития в кат. SEC за 2021 г., %	3.58	0	0	3.58	0
Нерегламентирана намеса / електромагнитно смущение на честота	2020	0	0	0	0	0
	2021	1	0	0	1	0
	Дял от броя събития в кат. SEC за 2021 г., %	0.32	0	0	0.32	0

2.3.19. Събития в категория MED

За 2021 г. в категория MED са реализирани и докладвани в българската база данни общо 65 бр. без въздействие върху безопасността, при 55 бр. за 2020 г. Регистрираното увеличение е 16.67 %.

3. Закljučения

3.1. Категории събития с висок риск по ИКАО

По отношение на петте категории събития с висок риск, идентифицирани от ИКАО, данните за България за 2021 г. от европейската платформа „Aviation Safety Reporting“ показват следното:

- През 2021 г. и 2020 г. има реализирани по 1 бр. авиационно произшествие в категория CFIT;
- През 2021 г. и през 2020 г. са реализирани по 1 бр. събитие в категория LOC-I. Събитието от 2021 г. е класифицирано като сериозен инцидент, а това от 2020 г. е класифицирано като произшествие;

- Общо 8 бр. от събитията с висок риск реализирани през 2021 г. са инциденти, 4 бр. от които са в категория МАС и 4 бр. са в категория RI. За 2021 г. се отчита двукратно увеличение на броя инциденти в категория МАС спрямо предходната година (от 2 бр. за 2020 г. на 4 бр. за 2021 г.);
- Няма събития без въздействие върху полета (НИ);
- През 2021 г. не са реализирани събития в категория RE, докато през 2020 г. са реализирани 2 бр.

През 2021 г. броят на събитията с висок риск, класифицирани като авиационни произшествия се запазва същият, както през 2020 г. – 1 бр., което е най-ниска стойност спрямо предходните години. И двете произшествия са с участието на ВС от авиацията с общо предназначение.

3.2. *Летателна експлоатация*

През 2021 г. се отчита увеличение с 35 % на въздушния трафик в сравнение с предходната 2020 г., в резултат на развитието на пандемията от COVID-19. На този фон нарастването на броя събития, свързани с летателната експлоатация е напълно закономерно. То е резултат както от повишения брой самолетодвижения през 2021 г., така и от влошената тренираност на персонала вследствие COVID-19.

3.3. *Летателна годност на граждански ВС*

През 2021 г. не са реализирани произшествия в категориите, свързани с откази на системи и компоненти, а именно SCF-PP, FUEL и SCF-NP. Реализиран е 1 бр. сериозен инцидент с участието на ВС с българска регистрация от авиацията с общо предназначение, свързано със загуба на електрическа мощност и впоследствие отказ на множество системи на ВС. Сериозният инцидент е класифициран в категория ARC (Abnormal Runway Contact). При кацането ВС е получило повреди на лопатките на двигателите, на единия колесник и на фюзелажа.

ГД ГВА отчита положителния ефект от регулярно провежданите срещи по надеждност с разширеното участие на представители на авиационния оператор, организации за техническо обслужване, организации за поддържане на постоянна летателна годност, договорени организации за изпълнение на задачи свързани с летателната годност и представители на ГД ГВА, по време на които се анализират възможностите за оптимизиране на процеса по управление на летателна годност и извършване на техническо обслужване на база настъпили откази и дефекти, както и тяхната повтораемост.

3.4. *Аеронавигационно обслужване*

По отношение на аеронавигационното обслужване през 2021 г. е реализиран 1 бр. сериозен инцидент, свързан с невъзможност за предоставяне на безопасно обслужване за управление на въздушното движение от ДП РВД поради отказ на основно електрозахранване в техническа и оперативна зала на РЦ за ОВД - София. Вследствие на това събитие е въведен е допълнителен мониторинг на електрозахранването на съоръженията в РЦ за ОВД София, като в процес е модернизацията на енергийната система в ЕЦ за УВД.

През 2021 г. предвид увеличения въздушен трафик в сравнение с 2020 г. се наблюдава тенденцията за увеличение на броя на инцидентите, в частност и в категория ATM-CNS, като:

- 86.67 % от тях са свързани с продължителна загуба на радиокомуникация с ВС;
- 1 бр. се отнася до отклонение на ВС от приложимите разпоредби за УВД (нарушаване на въздушното пространство, включително неразрешено навлизане в КВП и неосъществяване на радиокомуникация с органите за ОВД);
- 1 бр. касае излитане без разрешение от ръководителя на полети.

През 2021 г. продължава да се наблюдава тенденцията, че над 80 % от събитията в категория ATM-CNS са технически събития без въздействие върху безопасността.

3.5. *Летищно и наземно обслужване*

В хода на анализа на състоянието на безопасността на летищните оператори и на операторите по наземно обслужване, предприетите превантивни действия, оценките на рисковете, установените тенденции, предприетите действия и смекчаващи мерки, за 2021 г. като основни рискови зони се идентифицират следните:

- Наземното обслужване и управлението на перона като цяло, с проблемни зони:
 - обслужване на ВС на перон;
 - движение на наземния персонал около ВС;
 - Human factor / Human performance - недостиг на квалифициран персонал; влошена тренираност на персонала вследствие епидемията от COVID-19, пропуски при обучението на работното място, проблеми с комуникацията.
- Сблъсъци на земя - сблъсък на самолета с други ВС, препятствия или превозни средства, докато ВС се движи по земята, било на собствен ход, било теглено/избутвано.

4. Препоръки

В хода на анализа на събитията, докладвани през 2021 г. ГД ГВА идентифицира като област на подобрене качеството на самите доклади за събития, в това число необходимостта от подобрене на предоставянето на данни за риска в докладите за събития с оглед осигуряването на достатъчно пълни и точни данни за риска, особено в случай, че не използват ERCS, а друга методика.

4.1. *Летателна експлоатация*

- Завишаване нивото на надзор на организациите, експлоатиращи ВС с максимална излетна маса под 5700 кг.
- Провеждане на ежегодни семинари по безопасност с организациите, експлоатиращи ВС с максимална излетна маса под 5700 кг.
- Проактивно управление на безопасността на въздухоплаването чрез обмен на добри практики и поуки, извлечени от международния информационен масив, и въвеждане на приложимите на национално ниво.

4.2. *Летателна годност на граждански ВС*

- Организациите за техническо обслужване на ВС да продължават да спазват най-високите стандарти за техническо обслужване и стриктно да следват инструкциите и предписаните мероприятия в установените от

производителите на авиационна техника обеми и срокове, като се осигурят подходящи действия за предотвратяване нарушаването на технологичните процеси при изпълнението на техническо обслужване.

- Регулярно и при оперативна необходимост да се осигуряват опреснителни обучения при експлоатация на авиационната техника в различни климатични условия и да се изпълняват специфичните процедури по техническо обслужване според случая.

4.3. Аеронавигационно обслужване

- ДП РВД да продължи да полага усилия за подобряване на безопасността при предоставяне на аеронавигационно обслужване, вкл. чрез модернизация на системите си и продължаващо обучение на персонала си.
- ДП РВД да продължи наблюдението и предприемането на превантивни действия свързани с увеличен брой операции на ВС, изпълняващи полети като оперативен трафик.

4.4. Летищно и наземно обслужване

- Летищните и наземните оператори:
 - ✓ да предприемат действия, свързани с подобряване качеството на обучението и подготовката на персонала;
 - ✓ да предприемат действия за наемане и подходящо обучение на нов персонал и за повишаване капацитета/квалификациите на вече заетия персонал;
 - ✓ да работят по-ефикасно за подобряване на икономическата устойчивост с фокус върху намаляване на разходите за изпълнение, минимизиране на оперативните закъснения, намаляване на щетите на земята и стимулиране на цифровизацията и автоматизацията.
 - ✓ да продължават процеса на надграждане на наличните GSE с нова техника;

4.5. Авиационна сигурност

- Авиационните оператори да осъществяват:
 - ✓ постоянен контрол по прилагане на изискването за обучение по сигурност на членове на летателния и кабинния екипаж, прилагащи мерки за сигурност по време на полет във връзка с недисциплинираните пътници с цел предотвратяване на действия, които биха застрашили реда или безопасността на въздухоплавателното средство или неговите пътници.

Списък на съкращенията

ВС	Въздухоплавателно средство
ВП	Въздушно пространство

ГД ГВА	Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“
ДАНО	Доставчик на аеронавигационно обслужване
ДП РВД	Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“
ЕС	Европейски съюз
КВД	Контрол на въздушното движение
НБРПВВЖТ	Национален борд за разследване на произшествия във водния, въздушния и железопътния транспорт
ТВТ	Търговски въздушен транспорт
ОВД	Обслужване на въздушното движение
СВУ	Съмнение за взривно устройство
УВД	Управление на въздушното движение
ACAS	Air Collision Aircraft System
ADREP	Accident/Incident Data Reporting
ADRM	Aerodrome
ARC	Abnormal runway contact
ATM	Air Traffic Management
ATS	Air Traffic Service
CFIT	Controlled flight into terrain
CNS	Communication, Navigation, Surveillance
EASA	European Aviation Safety Agency
ERCS	European Risk Classification Scheme
F-NI	Fire/smoke (non-impact)
FUEL	Fuel related
GCOL	Ground Collision
ICAO	International Civil Aviation Organisation
LALT	Low altitude operations

LOC-I	Loss of control - inflight
MAC	Mid-air Collision
MED	Medical (Injuries to and/or Incapacitation of Persons)
NAV	Navigation error
OTH	Other
RE	Runway excursion
RI	Runway incursion - vehicle, aircraft or person
SCF-NP	System/component failure or malfunction [non-powerplant]
SCF-PP	Powerplant failure or malfunction
SUR	Surveillance
TURB	Turbulence encounter
UNK	Unknown
UTC	Coordinated Universal Time
WILD	Collision Wildlife
WSTRW	Windshear or thunderstorm

Използвани източници

1. EASA 2021 Annual Safety Review (ASR)
2. Мониторингов доклад за състоянието на безопасността при предоставянето на ВД/АНО от ДП РВД през 2023 година
3. Мониторингови (полугодишни и годишни) доклади за състоянието на безопасността при предоставяне на летищни операции и операции по наземно обслужване през 2021 г.